

CSÖRÖTNEK ANNO

MÚLTIDÉZÉS A JELENBEN
A JÖVŐ SZÁMÁRA
2022

Tartalomjegyzék

Archív dokumentumok Csörötnek múltjából	_____	6
Csörötneki táj	_____	12
Falukép (Utcaképek)	_____	16
Életképek	_____	20
Középületek	_____	26
Oktatás	_____	32
Rendezvények	_____	40
Népszokások	_____	46
Hitélet	_____	50
Családi ünnepek, események	_____	54
Zenészek	_____	58
Sport és szabadidő, civil szerveződések, mozgalmak	_____	60
Csörötnekiek a hazáért	_____	66
Impresszum	_____	72

“

A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek.

Vörösmarty Mihály ”

CSÖRÖTNEK ANNO

Kedves Csörötnekiek! Tisztelt Olvasó!

A „Csörötnek anno- múltidézés a jelenben a jövő számára” c. kötetben a település múltbeli értékeinek, eseményeinek egy szeletét mutatjuk be fotókkal, szöveges ismertetővel, tematikus elrendezésben. Minden fotográfia a múlt egy-egy tovatűnt pillanatát őrzi. A témák köré rendezett fényképek, a pillanatok lenyomatából összeállított album maga Csörötnek „fénnel írott történelme”. A képeskönyvben amatőr és profi fényképek egyaránt megtalálhatók, melyek megjelenítik a régi idők emlékeit: a templomépítést, a már nem létező Erdészházat, az Apátsági kocsmát, a falusi lakodalmat, a helyi futballcsapatot, a levendéket, cigányzenészeket stb. Elcssett pillanatok őrzik az önfelcsd fürdőzést a Rábában, s mutatják meg a falu egykori jeles eseményeit. Ezek a fotográfiák láttatják kisgyermekként vagy fiatalként a mai szépkorú korosztályt.

E régi fényképek láttán is érezhetjük, hogy mi a csörötneki közösség tagjai vagyunk, egy olyan közösségé, amelynek szép múltja és biztató jövője is van. Megértettük az idők szavát, és feladatunknak tekintjük megidézni felmenőink világát, összegyűjteni és rendszerezni a még fellelhető emlékeket, hogy azok ne vesszenek el, hanem erőt merítve belőlük ápoljuk lokálpatrióta érzéseinket.

Mint ahogy Vass Albert megfogalmazta: „A múlt (...) szerves és elválaszthatatlan része a jelennek, mint ahogy a jelen sem egyéb, mint a jövő kezdete.”

Egy faluközösség számára fontos, hogy ismerje a múltját, a gyökereit és abból erőt merítve, tapasztalatot gyűjtve büszkén, de alázattal építse a jövőt az elkövetkezendő nemzedék számára.

Mert múlt nélkül, annak megismerése nélkül nem létezik biztató, kiszámítható jövő, és minél jobban megismerjük a múltat, annak minden részletét és gazdagságát, annál erősebben tudunk létezni a jelenben, és annál magabiztosabban, bátrabban és alázatosabban tudjuk építeni a jövőt.

E kötet tiszteleg az elődök, a település múltja előtt és erőt, útmutatást kíván adni a jelen nemzedékének a jövő alakításához.

A kiadvánnyal szeretnénk elérni, hogy minél többen megismerjék rejtett és féltve őrzött múltbéli kincseinket, hogy a helyiekben tovább erősödjön szűkebb „házjuk” – Csörötnek – iránti szeretetük, tiszteletük, ragaszkodásuk és büszkeségük.

“

A múlt a jövőnk tükré.

Kossuth Lajos

”

Ha ez így van – már pedig miért is vonnánk kétségbe e nagy államférfi szavait –, akkor településünk csodálatos és gazdag múltja biztató jövőt tár elénk... Csak ne legyünk restek tenni érte... mindannyian!

Köszönet illet mindenkit, aki segítette a kötet összeállítását azzal, hogy rendelkezésre bocsátotta a családi album egy-egy féltve őrzött régi fotóját. Külön köszönet Domina Imrénnek, aki pár éve „gyűttmentként” elindította és életre hívta a Csörötnek anno internetes fórumot, mely az ötletet és az alapot adta a kiadvány elkészítéséhez, melynek szerkesztésében is aktív szerepet vállalt.

Én bízom abban, hogy e kötet, mely „időutazásként” kis településünk csodás és gazdag múltjából próbált ízelítőt adni, arra ösztönzi a helyieket, hogy kutassanak a szülőktől, nagyszülőktől örökölt fotók, dokumentumok között, hogy újabb és újabb emlékekkel örvendeztessük meg a csörötnekieket, az elszármazottakat, valamint a településünk iránt érdeklődőket egyaránt.

Szívélyes üdvözléssel:
Kocsis Zsolt polgármester

ARCHÍV DOKUMENTUMOK CSÖRÖTNEK MÚLTJÁBÓL

A régi idők írásos és képi emlékei közel hozzák hozzánk a történelmet. Fontos település- és kortörténeti emlékeket őriznek, a múlt „lenyomatait”, ugyanakkor identitásképző szerepük sem elhanyagolható.

Érdeemes elmélyedni a múltbéli térképek, iratok, dokumentumok tanulmányozásában, mert számos, eddig ismeretlen információt közvetítenek.

Kézi készítésű plakát

1518 sorszám. 90.346/1941.V B. M. szám.

ISTENBEN BOLDOGULT I. FERENC JÓZSEF
Ő. CSÁSZARI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGE

1911. évi május hó 27. napján, Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával „DÍSZÉREM” a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenységért

elnevezés alatt érmet méltóztatott alapítani, amely mindazoknak, akik a magyar szent koronára országában levő valamely tűzoltóságban vagy mentőcsapatban, mint annak működő tagjai, továbbá akik a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségben vagy az ahhoz tartozó valamely törvényhatósági tűzoltó-szövetségben mint tisztviselők, úgyszintén azoknak is, akik mint a tűzrendészetnek hatóságilag alkalmazott felügyelői, 25 éven át buzgó és hasznos tevékenységet fejtettek ki, elismerésre méltó tevékenységük jutalmazására a legfelsőbb elismerés látható jelvényeként adományozandó.

Figyelembe véve azt, hogy Tóth József a
 csörötneki önkéntes tűzoltóság szertárosa a tűzoltás és mentés terén
 25 éven át buzgó s hasznos tevékenységet fejtett ki és hogy a legfelsőbb elismerés látható jelvényére méltó: ezért részére
 az alapszabályok
 6. §-ában foglalt jogomnál fogva a fentebb megjelölt DÍSZÉRMET adományoztam.

Erről ezt az okiratot emlékezetül kiadom.

Kelt Budapesten, Egyezerkilencszáznegyvenegy évi
 január hó 31. napján.

Tűzoltó elismerő oklevél a 20. sz. elejéről

Illetőségi bizonyítvány 1937-ből

Sztanovista igazolvány borító

Sztanovista igazolvány 1952-ből

A magyar államrendőrség szentgotthárdi
határrendészeti szolgátsága.

J. főszolgabíró, m. kir. államrend. kapitány (kir. rendfőszolgabíró, őrnagy, őrnagyvezető, k. őrnagy, őrnagyvezető, k. őrnagy, őrnagyvezető) (Lajos).

Szám: 2/1947. szentgotthárdi határrendészeti
No. Wachobcschnitt.

Alkalmi utilap.
Grenzüberschreitungsbewilligung.

Név: Bárány István
Name: Bárány István
Foglalkozás: szőlőművelő Allampolgár: magyar
Beruf: Staatbürger
Lakhely (lakás): Prémén (házszám): 100
Wohnort (Wohnung): Prémén (Haus No.): 100
A határátlépés célja, oka: egyszeri határátlépés
Zusach d. Grenzüberschreitung: egyszeri határátlépés
A határátlépés végrehajtása: Prémén
Zielort d. Grenzüberschreitung: Prémén

Nevezett jogosult a magyar-osztrák határvonalat alábbi
Öberrhein unterbrechung die von Österreichische Grenze
uton (utakon): Prémén
auf dem Wege: Prémén
menet-jövet egyszer átjárni és a határátlépés végrehajtása
(Hin- und Rückwege) einmal zu überschreiten und sich am ange-
(a be), tartózkodási helyen megszállás nélkül 3 napig időzni.
führten Ziel (Aufenthalts) orte ununterbrochen 3 Tage aufzuhalten.

18 éven alóli gyermekek neve:
Name der Kinder unter 18 Jahren:

Érvényes a határátlépéstől számított 3 (három) napig.
Gültig 3 (drei) Tage vom Grenzübertritt gerechnet.

Szentgotthárd, 1947. J. 14.

Kelt: 1947. J. 14.
Datum: 1947. J. 14.

Alkalmi aláírás: Bárány István
Unterschrift d. Ausreisenden: Bárány István

— 2 —

Személyleírás. — Personsbeschreibung.

Kor: 1905 Szem: brunna
Alter: 1905 Augen: brunna
Termet: közep Haj: brunna
Gestalt: közep Haár: brunna
Arc: brunna Kül. ism. jel: —
Gesicht: brunna Bes. Kennzeichen: —

Bárány István
A tulajdonos aláírása: — Unterschrift d. Inhabers.

Jelen Alkalmi utilap a tulajdonosának
Diese Bewilligung wurde dem Inhaber auf Grund
száma érvényes átteleve (tűzházi beutazásra jog-
száma gültigen Reisepasses (Einreispassmarken)
előz vizum) alapján állított ki.
No. — ausgestellt.

A tartózkodási engedélyt további 3 (három) napra
Der Aufenthalt von weiteren 3 (drei) Tagen wird
engedélyezve.
bewilligt.

Kelt: —
Datum: —

P. H.
L. S.

Alkalmi aláírás: — Unterschrift.

Aufsterr. Boden übergetreten:
Osterr. területre lépett:

Kelt: —
Datum: —

Magyar területre visszatért:
Nach Ungarn zurückgekehrt.

Kelt: —
Datum: —

Unterschrift d. Osterr. Wachb. Magyar határőr aláírása.

— 3 —

Alkalmi utilap 1947-ből

LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK

Az arcképes igazolvány tulajdonosa a MÁV, a DKV-HEV vonalán és a MAHART duna-tiszai és balatoni menetrendszerű járatain 20 %-os mérsékelt menetjegy váltására jogosult.

A Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút magyarországi vonalán és az Állami Erdel Vasutak vonalán az igazolvány az e vonalakon üzemelő vasúti utazásokról 12.- Ft-ért, illetve 2.- Ft-ért váltott bététlappal együtt érvényes.

Igényjogosultság

Az arcképes igazolványra a legalább egy évi munkavisinnnyal rendelkező, közszolgálati (nem vállalkozó) beosztásban részesülő dolgozó, továbbá a Szocialista Házért Erdemrend tulajdonosa és a nemzetgazdasági dolgozó jogosult.

Családtagok igényjogosultsága

Az igényjogosulttal -közös háztartásban együtt élő - házassági anyakönyvi okmánnyal igazolt feleség.

— édes, mostoha vagy örökbefogadott nő, hűtlen, hajadon gyermekek ill. élel-
vük befutása. Illetve közpistolsai
tanulmányok befejezése után az év
szeptember 30-ig, ha havi keresetük
az 500,- Ft-ot nem haladja meg,

D. SZOZSÁI Nr. 042685

Vári György

A gyermek születési ideje: —

65. minta — 73.2789 Mj.

Arcképes utazási igazolvány az 1970-es évekből

1859

1936.

Bejelentése Gömbös Imre Csörötnek lakosnak,
 mely szerint Csörötnek községben egy szoba, konyha,
kamra, istálló, 1 fűszer, szentesít, pajtából álló épület leglábbal és
csiréjnyal fedet
 anyagból újból akar építeni, — át akarja alakítani.

Határozat.

A község előljárósága a bejelentést tudomásul veszi, illetőleg az építési engedélyt megadja és erről felet azon figyelemzetéssel értesíti, hogy lakóházat falazott (tűzbiztos) kémény nélkül építeni tilos. Mégis, hogy az építés megkezdését és befejezését a községi előljáróságnál bejelenteni tartozik; továbbá, hogy az épület használatba vétele előtt ideiglenes házadómentességért folyamodhatik.

A bejelentés tudomásul veendő volt, mert az építkezés — átalakítás, Vasvármegyének az építkezéstről szóló 8842/1908. számú szabályrendelet II. részében körülírt közegészségügyi, tűzrendészeti, szilárdsági, szépészeti és közlekedési szempontból kifogás alá nem esik, a szomszédok kifogást sem köz-, sem magánjogi szempontból nem tettek, sem hivatalból ilyen nem észleltetett. Erről folyamodó és szomszédai értesítetnek.

Kelt Csörötnek, 1936. évi aug hó 28 n.

Gömbös Imre
 jegyző.

Gömbös László
 bíró.

Építési engedély 1936-ból, az engedélyező Gömbös Imre jegyző, akinek fia, Gömbös László szobrászművész Csörötneken született

152 43
Szerződés, 1943. márc. 2.

Adás-vevés szerződés.

 Mely egyrészről László Gyuláné szül. Kozó Anna rátóti lakos, mint eladó,

másrészről pedig Kozó Imre és neje Kukor Ilona csörötneki lakosok, mint vevők,

között alulírt napon a következő feltételek alatt kötöttetett:

1. Fentnevezett eladó eladja ezenel örökre és visszavonhatatlanul szavatosság terhe mellett Csörötnek község 745 számú telekjegyzőkönyvében A + 1 sor 80/b hrszám B.18 alatti összes illetőségét Kozó Imre és neje Kukor Ilona csörötneki lakosoknak

-256- P 80 f, azaz 256 f 80 pengő

80 fillér meghatározott ártért olyképen, hogy a telekkönyvezési, bélyeg- és százalék-költséget vevők felek tartoznak viselni

2. Fentnevezett vevők a körülírt birtokot a kitett ártért megveszik, mely vételárat a vevők eladónak kifizették, mit eladó ezen szerződés aláírásával elismer és nyugtat.

2.a./Alulírott eladó eszenel büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy az 1941. évi XV. tc. 9. vagy 16. §-a értelmében nem zsidó.

3. Vevők büntetőjogi felelősségük tudatában kijelenti, hogy ingatlanszerzési képességüket az 1939. évi IV. t. c. (az u. n. zsidótörvény) nem korlátozza, továbbá, hogy magyar állampolgároknak tekintendő legyenek.

4. Vevők felek a megvett birtoknak a mai napon birtokába lépnek mely naptól fogva huzzák hasznát és viseli terheit s így az adót is.

5. Az eladó feljogosítja a vevőket, hogy a tulajdoni jogot a fent körülírt ingatlanra telekkönyvileg bekebeleztesse.

Mely ekként létrejött szerződés felek előtt az alulírt tanu jelenlétében felolvastatott, anyanyelvükön megmagyaráztatott és aláíratott, illetve kézjegyükkel ellátott.

Kelt Csörötnek, 1943. évi február hó 15. napján.

Előttünk mint tanuk:

Horváth Ignác
Kozó Imre
Kukor Ilona
Molnár József

Raktárszám 2. — Németh Vilmos ügyvivőmódjára Szentgotthárd.

Adásvételi szerződés 1943-ból

CSÖRÖTNEKI TÁJ

“

Szülőhelyem tája a Rába völgye...
Szívemben él e táj, legfőképpen az öt irányból érkező
utak találkozására települt Csörötnek....

Dr. Kuntár Lajos 1914-2005

”

A Rába-völgy szívében termékeny mezőkkel, dúsfüvű rétekkel, szelíd dombokkal, nyugalmat sugárzó erdőkkel és csörgedező patakokkal ékesített tájon, a vadregényes partjait szaggató kanyargó Rába folyó két partján, az Őrség kapujában található Csörötnek.

Csörötnek középkori település, a szentgotthárdi cisztercita apátság alapítása (1183) után annak jobbágyfalujaként keletkezett. A csörötneki tájat két jellegzetesség, egy magas és egy mély térszínen elhelyezkedő természeti képződmény uralja. Az egyik a községtől délre elhelyezkedő, napsütötte lejtőkkel megáldott Szőlőhegy, ahol már

a középkor óta él a bor- és gyümölcsstermesztés hagyománya. A másik a települést kettészelő, halakban gazdag vadregényesen kanyargó Rába folyó és annak széles, termékeny völgye. A Rába hazánk legtermészetesebb folyója. Az Őrségi Nemzeti Park területéhez tartozik, annak egyik legértékesebb része.

A két eltérő mikro-tájegységnek a település kialakulásában, annak történelmében, és a múltjában gyökerező jelenében is kiemelkedő, meghatározó szerepe volt és van. E csodás természeti adottságok tették a szentgotthárdi ciszter apátság keleti birtokainak központjává, kialakítva ezzel mikro-társági központi szerepét.

Pihenés szüret közben

Frissítő a nyári melegben

Határszemle - agronómusok a kukoricaföldön

Pihenés a kert végében

Kaszálórét szőlővel

Nyári felfrissülés a Rába hűs vizében

Rába híd egykor

Szüret a hegyen 1931-ben

FALUKÉP (UTCAKÉPEK)

Csörötnek földrajzi helyzetéből adódóan sokat szenvedett az évszázadok során. A török dúlta földjét, égette házait, de a falu mindig újjáépült, mert a túlélők erős hite új életet sarjasztott. A település eredetileg zárt faluformában épült, a falun egyetlen utca ment végig, kivétel ez alól Alsó-szer és Tűlsó-szer. A házak régebben L alakban, fából épültek, melyeket kívülről-belülről besároztak, bemeszeltek, majd kontyos tetőt húztak rá. Segítség formájában folyt az

építkezés. A parcellák közt székérutak és a megközelítést rövidítő gyalogutak vezettek. Az 1880-as évek körül kezdték a vályog- és tömésfalak alkalmazását, a századforduló táján megjelent a téglá és a cserép is. A későbbiekben az úttal párhuzamos, 4-5 ablakos keresztházakat építettek, ezeket már nem meszelték, hanem spriccellték, az uralkodó szín a rózsaszín volt. A 20. században gombamód szaporodtak a kocka- és emeletes házak.

Vasárnapi ünneplőben a ház előtt

Egykori fa harangláb a „kisiskola” előtt

19. sz.-i tornácos parasztház a múltból

Udvarbelső az 1960-as évekből

Szomszédolás Gyöp-szeren

Árvíz alatt a Malom-szer 1980-ban

Jellegzetes parasztház a 20. sz. elejéről

Zsúpfedésű házhoz hazalátogató külföldi rokonok

ÉLETKÉPEK

Az Életképek c. fejezet azokat a régmúltban készült fotókat tartalmazza, melyek a falusi emberek köznapi életének eseményeit, jeleneteit mutatják be az adott történelmi helyzet és stílusirányzat szemléltetésével. A képeket böngészve megelevenedik a

kor jellegzetes embertípusa, a népélet és a korabeli társadalom valamely sajátossága, de a majdani népszokások és a település apraját-nagyját megmozgató alkalmak hangulata is felidéződik.

Nagypapa büszkesége

Vasparipán indulásra készen

Drótszamáron

Ünnepi viseletben

Fényképész műtermében

Olvasás pihenőidőben

Tökmagolajútés kalákában

Babapancsolás egykor

Újbor kóstolása a hegyen

Vidám társaság a Szőlőhegyen

Nagy fogás a Rábán

Koccintás szüret végén

Nyeregbe pattanva - mikor nem volt ritka a ló a faluban

Mise előtt a Sáfár-hegyen

Munkakezdés - indulás előtt reggel

KÖZÉPÜLETEK

A múltbéli Csörötnek is büszkélkedhet számos közösségi funkciót ellátó épülettel. A nevelési-oktatási (óvoda, iskola), kulturális (könyvtár, művelődési ház, mozi) intézmények, közigazgatási (tanács, jegyzőség), szociális (idősek napközi otthona) és egészségügyi létesítmények (orvosi rendelő) mint társadalmi szolgáltatások már a múltban is a helyiek rendelkezésére álltak.

Az 1940-es évek végén népkönyvtár működött a faluban, főleg mezőgazdasági témájú könyveket kínált. Az 1950-es évek elején szakképzett könyvtárosok szervezték és segítették a könyvtár működését, jelentősen javult a szolgáltatás minősége. Az olvasók több mint fele tanuló volt, de néhány nyugdíjas is járt a könyvtárba. 1960-ban új közművelődési intézménnyel gazdagodott a falu, megnyílt a Petőfi Sándor Művelődési Ház. A mozi és a Déryné Színház előadásai anno sokakat vonzottak a házba. A heti két alkalommal tartott filmvetítéseket 60-70 személy látogatta, a kéthavonta érkező szí-

nészek előadásai mindig telt házakkal zajlottak. Farsangi vidám esteknek, tanfolyamoknak, szakköröknek, tanácsüléseknek, falunapoknak is helyet adott a művelődési ház.

1911-ben hozták létre a csörötneki orvosi körzetet, azonban a körorvos nem lakott a faluban, hanem hetente egyszer szállt ki rendelésre. Rendelő és orvosi lakás híján egy időre elveszítette a falu a körorvosi székhelyet. Dr. Balogh Sándor látta el a betegeket. A községházán alakítottak ki kórszobát. Számos sikertelen kezdeményezés után végül visszakapta Csörötnek a körorvosi székhelyet, új rendelő és orvosi lakás épült, és 1965-ben sikerült orvost is letelepíteni.

Csörötnek központi fekvése folytán a 19. század végén körjegyzőségi székhely lett, tizenegy település tartozott hozzá. 1901-ben elvesztette a falu ezt a rangot, de a heves tiltakozás, közbenjárás miatt 1907-ben visszakapta. Neves jegyzők voltak: Balogh Sándor, Lasztókay Andor.

Régi (kis) iskola

Régi (kis) iskola udvari homlokzata

Az 1970-ben épült új (nagy) iskola

Az 1985-ben épült Örök Ige temploma a harangtoronnyal

Bekes-villa - óvoda épülete
az 1970-es években

Egykori postahivatal - Kovácséknál

Sáfár-hegyi Mária-kápolna

I. világháborús kiskápolna a régi iskola előtt

Kultúrház a 60-as években

Tanácsközház a 60-as években

Malom és vízerőmű egykor

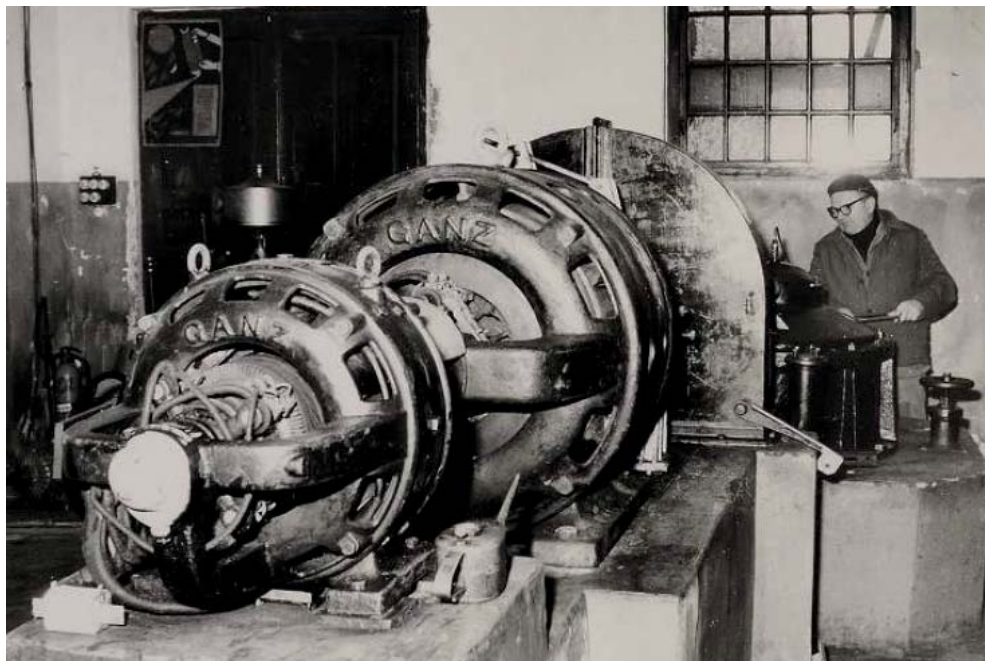
Régi miseterem (zarándokház)
háttérben az iskolával, haranglábbal

Egykori apátsági (nagy) kocsmá

Erdészház Alsó-szeren

Turbina-generátor a villanytelepen

Erdésház a végnapjai előtt

OKTATÁS

Az első adat 1841-ből való, amikor is Csörötneken jegyző tanította szervezetten a gyerekeket. 1863-ban a régi malom épületében kialakított iskolában Fábián János szabómester tanított, 1870-ben Szodli Ferenc tanító istápolta a diákokat. 1872-ben Felső- és Alsó-szer közé iskola épült. 1904-ben a növekvő gyermeklétszám miatt szükségessé vált új iskola építése, melyhez gyűjtést végeztek. Majd a régi iskolát bővítették, 1945-ben hozzácsatolták Vasszentmihályt, Rátótot, Magyarlakot László Emil igazgatósága alatt. 1946-ban elindult a szakosított oktatás, 1948-ban a felekezeti isko-

lát államosították. 1970-ben Magyarlak és Csörötnek közé új iskola épült csökkentett igénnyel, tornaterem és technikaterem nélkül. Eredetileg négy osztálynak tervezték, ma már nyolc évfolyamnak ad otthont az 52 éves épület. Az évtizedek alatt rendszerek, törvények, rendeletek jöttek, mentek, fenntartók változtak. Magyarlak-Csörötnek Iskolája ebben a jelentős változássorozatban mégis fennmaradt, mert fő feladatát soha nem tévesztette szem elől: gyermeket nevelni, hitet, tudást és élményt adni, készségeket és képességeket fejleszteni azoknak, akik az élet értelmét, a jövőt jelentik.

Bebes Magdolna tanárnő és osztálya

Glóbits Jenőné tanítónő és kisdíákjai 1977-ből

Hencz József hitoktató és hittanosai

Baky Etelka tanítónő és tanítványai a 60-as évekből

Az 1979-ben végzett osztály

Verő Elemér igazgató és az énekkar

Régi tanári kar ballagó diákokkal 1968-ban

Szupper Márta tanítónő és tanítványai

Dankovics Ferenc tanár úr és osztálya

Horváth Olga tanítónő és a 2. osztály 1961-ben

Iskolai táncsoport Matus Jenőné vezetésével

Iskola néptáncsoportja Hurtik Jánossal és Tóth Imrével

Közelmúlt tanári kara ballagó diákokkal - Kapitány Jánosné, Hurtik János, Tóthné Köncz Valéria, Dancsecs Józsefné, Huszár Ferenc, Kovács Zsuzsanna, Kovács Attila, Tóthné Takács Hajnalka (1998)

Diáknapi foci tanárokkal, szülőkkel

Kozóné Keszti Ágnes tanítónő és kisiskolásai a közelmúltból (2003)

RENDEZVÉNYEK

A Szüreti Vigadalom a falu régmúltjában is kiemelt eseménynek számított. A szőlő és a bor története szorosan összeolvadt Csörötnek történelmével, a falu határában lévő lankás dombokon évszázadok óta termelték a szőlőt. Ezt az örökséget ápolta a település a Szüreti Vigadalom rendezvényével. Ekkor alkalom nyílt az ünneplésre, a hagyományok őrzésére, bemutatására. A rendezvény beharangozásaként kisbíró járta a falut, és invitálta a „népet” a vigadalomba. Délután színes szüreti menet járta körbe a falut lovas szekerekkel, hintókkal és traktorokkal, népviseletbe és jelmezbe

öltözött emberekkel. A menet elején a bíró úr a családjával és a jegyzővel vonult, az asszonyok hangosan énekeltek, a csöszlegények és -leányok pedig bort és pogácsát kínáltak. A bíró tréfás beszéddel szórakoztatta a közönséget. A faluvezetés a rendezvényt két évtizede felélesztette, és azóta is nagy népszerűségnek örvend a helyiek és a környékbeli lakosság körében. A farsangi multságok, a rönkhúzások, a nő- és férfinapok, szindarab-bemutatók, valamint a múlt politikai eseményei nagy tömegeket vonzottak.

Készülődés a szüreti felvonulásra

Diákok színelőadása

Diák színjátszókör

Szüreti felvonulás tehenes szekérrel

Szüreti mulatság (2004)

Szüreti mulatság (1980-as évek közepe)

Nemzeti zászló adományozás (1986)

Iskolai Ki mit tud?

Nőnapj jelenet az 1990-es években

Bírói lovasfogat a szüreti felvonuláson az 1980-as években

NÉPSZOKÁSOK

Csörötneken több szokás is élt és apáról fiúra szállt évszázadokon keresztül, ezek többnyire az emberi lét három fő mozzanatához (születés, házasság, temetés), de egyéb alkalmakhoz is kötődtek. Ha farsang idején sem menyasszony, sem vőlegény nem volt a faluban, akkor megrendezték a rönkhúzást. Ilyenkor hatalmas lucfenyőt tettek szekérre, vőlegényt és menyasszonyt ültettek rá, s a szüreti multságokra emlékeztető menetben végigvonultak a falun. Rendszerint a kocsmá udvarán kötöttek ki, ahol egy papnak öltözött személy összeeskette a jelképes párt. A fenyőfát árverés útján eladták, az árát pedig az utána következett mulatságon elmulatták.

A disznóölés s azt követő disznótör a téli hónapok jelentős és várt eseménye volt a faluban. Ilyenkor korán kezdődött a nap az egész család számára. A perzselés után pontos rendben haladt a munka, mindenkinek megvolt a feladata: az asszonyok süttették a vérmálét reggelire, tisztították a fokhagymát, mosták a beleket, töltötték a hurkát, aprították a zsírnak való szalonnát, a böllér bontotta fel a disznót, készítette a kolbászt, szóta a szalonnát. A gazdának ezen a napon csak az volt a dolga, hogy szíves szóval, tréfával és jó borral tartsa a segítőköt. A tor általában húislevelessel kezdődött, majd az elmaradhatatlan káposzta következett, valamint a sült kolbász, a sült hurka, a pecsenye, majd pogácsával, rétes-

sel fejeződött be a lakoma. Vacsora közben vége-hossza nem volt a tréfának, vidám szónak.

A településen a kukoricafosztás őszi társasmunka volt. A betakarítás után a kukoricacsöveket a házaknál rokonok, szomszédok, ismerősök segítségével megfosztották a levelétől. A résztvevőket általában meghívták, és mint minden kalákás munkát, ezt is viszonzták. A munka befejezésekor, de néha közben is, táncoltak, áldomást ittak.

Ugyanilyen közösségépítő, társas kapcsolatokat erősítő tevékenység volt a tökmagköpesztés, amikor a családtagok, rokonok, szomszédok, barátok összegyűltek és a téli esték során együtt beszélgetve, akár dalolászva segítettek egymásnak az „Örség aranyaként” közsímsert tökmagolaj alapanyagát biztosító tökmagköpesztésében (az olajt tartalmazó tökmag héjtól történő elválasztásában). De ide sorolhatjuk a régmúlt tollfosztásait is, mely az egykori párnák, dunnák alapanyagát képezte.

Híres szokás volt a községben a leventemozgalomban való részvétel, mely egy 1921-es belügyminiszteri rendelet szerint kötelező volt 13 éves kortól 23 éves korig minden tovább nem tanuló fiúnak. A mozgalom motorja Lasztókay Andor körjegyző, tartalékos hadnagy volt. A leventeavató napok, leventenapok alkalmával sor került zászlóavatásra, fogadalomtételre és sportversenyre is.

Népes közönség a rönkhúzáson

Rönkhúzás - maskarások felvonulása

Maskarások - rönkhúzás

Tréfás esketés - rönkhúzás

Rönkhúzás - menet

Télülő maskarás - rönkhúzás

Regruták

Falusi disznóvágás

HITÉLET

Annak ellenére, hogy Csörötnek a közép-kortól kezdve a vidék központjává fejlődött, és lakói mélyen vallásosak voltak, egészen 1985-ig nem volt saját temploma. A templomépítés szándéka többször is felmerült, de a nekibuzdulást nem követte tett. 1968-ban Szabó Zoltán esperes szítani kezdte a hívők lelkében lévő parazsat, és adakozások indultak a templom javára. A templomépítés ügyét Dr. Takács Gyula plébános

atya karolta fel és valósította meg. Helyi és országos gyűjtésből, valamint külföldről érkezett támogatásokból, a falu lakosságának összefogásával és sok-sok önkéntes munkával épült meg az Örök Ige temploma. A templom azóta is hirdeti a falu mély vallássosságát, a rendszeres szentmisék mellett számos egyházi eseménynek (elsőáldozás, bérmlás, betlehemezés stb.) ad otthont.

Templom alapköletétel

Örk Ige templomának alapkőletétele

Harangszentelés

Templomépítés

Betlehemezés

Elsőáldozás

Elsőáldozás

Templomszentelés 1985

CSALÁDI ÜNNEPEK, ESEMÉNYEK

A családi ünnepek közül a házasság és a temetés volt a legjellegzetesebb. A csörötneki esküvőnek két fontos eseménye volt: az eljegyzés és a lakodalom. Az eljegyzés szertartásosan, előírt párbeszédnek szerint zajlott. Az esküvő és a lakodalom az eljegyzést követő harmadik vasárnap következett. A jegyességi idő tehát három hét volt. A templomi esküvő a négy kilométerre lévő rábagyarmati plébániatemplomban történt. A násznép szekéren hajtott át. Az első szekéren ült a menyasszony, a vőlegény, a két násznagy. A másodikon a koszorúslány a vőfélyvel, a koszorúsasszony a vendégfőnökkel, vidorral. A harmadikon kaptak helyet a zenészek. Az esküvő után a lakodalmasok a templomból egyenesen a kocsmába

hajtottak, itt mulattak éjfélig. A lakoma bőséges volt, ételek sokasága jellemezte. A rokonság és a szomszédok tyúkot, tojást, túrót, tejfelt hordtak össze, ez a kölcsönösség alapján történt.

A temetésnek is külön szokásrendje volt a régmúltban Csörötneken. A halottat mindig új ruhába öltöztették. A halottat „verrasztani” szokták. A temetés a harmadik napon volt, a közbeeső éjszakákat a rokonok és szomszédok, általában az öregasszonyok közösen átímádkozták és áténekelték. Éjfél előtt a nők, éjfél után a férfiak szoktak virrasztani. A temetést tor követte, ez sokszor hangos mulatozássá fajult. Az 1930-as években jellemző volt, hogy tűzoltókkal vitték a halottat.

Esküvő a faluban egykor

Kettős esküvő a Sáfár-hegyen

Esküvői viselet az 1940-es években

Elsőáldozó

Esküvő és lakodalom a háznál

Esküvői csoportkép a pajta előtt

Esküvő - koszorúslányokkal

ZENÉSZEK

Az 1890-es évek közepén már olyan zenekarok volt a csörötneki cigányoknak, amelyek a szentgotthárdi bálokban is muzsikáltak. 1948-ban a csörötneki cigány férfiak majdnem kivétel nélkül zenésznek vallották magukat. A neves primások köré csoportosuló bandákat gyakran hívták más faluba is. Nagypeka és Kispeka zenekara játszott évztizedekig a község és a szomszédos falvak lakodalmaiban, báljaiban, a majálisokon és egyéb zenés alkalmakkor. A nagykoksmában szinte állandóan készenlétben állt egy-két cigányzenész, de szükség esetén percekben belül a komplett banda a helyszínen

termett. A cigánybandák zenészei: Horváth Gyula cimbalmon játszott. Horváth/Regi/Gyula/Gyurtán volt az utolsó primás. Horváth/Peka/József szintén az utolsó primások közé tartozott. Kardos Alajos/Muki nagybögön játszott. Horváth/Lelle/László/Rigó brácsás volt. Nyári cimbalmon játszott. Egy másik társulat volt a Bóska-banda. Horváth József/Bóska volt a primás, Horváth György/Gyurtán a kontrás, Horváth László/Piros Laci kontrás, Kardos Aladár/Muki bőgős, Nyári József cimbalmos. Bóska halála után Gyurtán fia, Horváth Gyula/Regi Gyula lett a zenekar primása.

Pepes és bandája

Cigányzenész-banda

Prímások

SPORT ÉS SZABADIDŐ, CIVIL SZERVEZŐDÉSEK, MOZGALMAK

Csörötneken régen több egyesület is működött. Ezek a szerveződések a belügyminisztérium engedélyével alakulhattak, és a hatóságok időnként ellenőrizték nyilvántartásaikat. Az 1930-as évek végén az alábbi egyesületeket jegyzik: Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Levente Egyesület, Frontharcosok Csoportja, Polgári Lövészegylet.

A sportok közül a labdarúgás szép múlttal büszkélkedhet. Az 1930-as évek óta kiváló sportolók rúgták a bőrt. A falu futballcsapata rendszeresen szép sikert ért el a megyei bajnokságon.

A régebbi időkben, különösen az 1960-as

években élte fénykorát a színjátszás. 1963-ban nagy lelkesedéssel adta elő a helyi színjátszókör Gárdonyi Géza Fehér Anna c. betyártörténetét. A darab érdekessége az volt, hogy a községben élő 30-40-50 éves emberek szerepeltek benne. Szorgalmasan jártak a próbákra, és becsülettel tanulták a szerepet. A Gergen pedagógus házaspár tanította és rendezte a színművet. A színdarab nagy sikert aratott, a helyiek és a környékeliek érdeklődéssel fogadták. A felnőtt színjátszókör mellett az iskolai irodalmi színpad is csodás előadásokkal kedveskedett a falu lakóinak.

Amatőr színjátszó csoport az 1960-as években

Amatőr színelőadás

Tűzoltó Egyesület

Önkéntes tűzoltók

Főzőtanfolyam csoportkép 1941-ből

Főzőtanfolyam - gyakorlati képzés

Régi idők focija

Focicsapat az 1960-as években

Újjáalakult focicsapat az 1980-as évek végén

Vendégszereplésen lévő focicsapat Ausztriában

CSÖRÖTNEKIEK A HAZÁÉRT

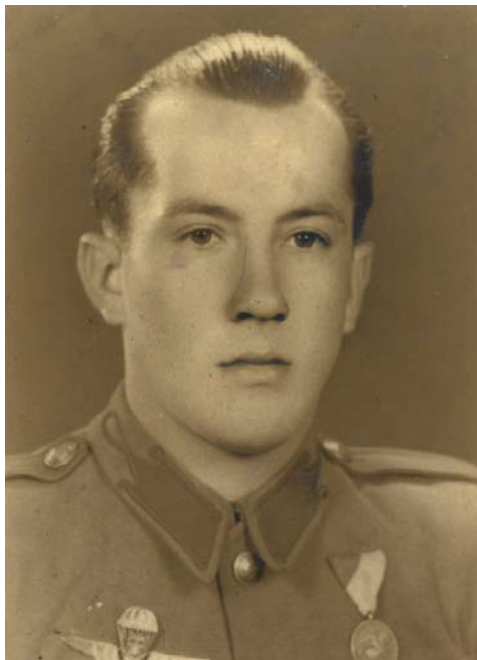
A csörötnekiek nemcsak a szülőfaluban és magyar honban, de külföldön, „idegen földön” is bizonyították rátermettségüket. Több helyi illetőségű fiatal vett részt az I. és II. világháborúban, ahol hőiesen harcoltak. Néhány derék harcosunk fogságba esett.

Sajnos több család szenvedte meg a kitelepítés borzalmait.

Több csörötneki a jobb élet reményében kivándorolt a tengerentúlra, főként 1956 táján, és Amerikában lelt új hazára.

Monarchia I. világháborús katonája

Horthy II. világháborús katonája

Ferenc József katonája

Huszár egyenruhában

Pihenő a fronton

Kiképzésen

Katona portré az 1950-es évekből

Indulás légi bevetésre

Útban a Don-kanyarhoz - pihenő Nagybereznán

Harcéri sérülés után

Hazafelé a Don-kanyarból sebesülve

Szakasz az 1960-as években

Ejtőernyős desszantos alakulat a II. világháborúban

Bajtársi csoportkép

Lögyakorlaton

IMPRESSZUM

Kiadó: Csörötnek Község Önkormányzata

Szerkesztés: Csörötneki Értéktár Bizottság

Lektor: Mezeiné Kiss Katalin, Pénzes Panna Flóra

Fotó: Önkormányzati archívum és lakossági magángyűjtemények

Nyomdai előkészítés, tördelés: Virtuart Kft. Szentgotthárd

Nyomdai munkák: Yeloprint Kft.

ISBN 978-615-01-6841-8

Megjelent: 1000 példányban, 2022

Támogató: Agrárminisztérium

A könyv az Agrárminisztérium nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására kiírt 2021. évi pályázati támogatásával valósult meg.

